

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci **žalobce: D. Z.**, zastoupen JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 12. 2004, č. j. 41 Az 13/2004 - 20,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu JUDr. Petru Práglvi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do šedesáti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku na účet č. X vedený u K., Ústí nad Labem.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 5. 2004, č. j. OAM - 118/CU - 06 - 09 - 2004, byla zamítnuta žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o azyl jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví blíže označeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele proti výše zmíněnému rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutí odůvodnil tím, že žalovaný v průběhu správního řízení zjistil přesně a úplně skutečný stav věci a vyvodil z něj odpovídající právní závěry, s nimiž se soud zcela ztotožnil. V průběhu správního řízení stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mohl být vystaven

pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, přičemž skutečnost, že má stěžovatel v zemi původu obavy z pronásledování ze strany soukromých osob kvůli dluhu, který si ani sám nezpůsobil, nejsou důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, zejména když stěžovatel nevyužil možnosti se v zemi původu domáhat ochrany svých práv u státních orgánů. Proto byly podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona zcela splněny.

Proti rozsudku brojí stěžovatel kasační stížností. Má za to, že soud prvního stupně pochybil, neboť nesprávně vyhodnotil fakt, že při zjišťování skutkové podstaty byl správním orgánem porušen zákon takovým způsobem, že mohla být ovlivněna zákonost jeho rozhodnutí, a měl je proto zrušit. Stěžovatel soudu v obecné rovině vytýká nesprávné a povrchní posouzení rozhodnutí žalovaného, pro něž si žalovaný nezajistil dostatek podkladů, se stěžovatelem spolupracoval pouze formálně. Je si vědom, že nespĺňuje většinu podmínek z hlediska § 12 a § 13 zákona o azylu, přičemž se ale domnívá, že se žalovaný nedostatečně zabýval jeho osobními a rodinnými poměry a možnostmi poskytnutí azylu z humanitárních důvodů, jakož i překážkou vycestování. To zapříčinilo vydání vadného rozhodnutí. V doplnění kasační stížnosti pak rozšířil své námitky a uvedl, že soud rozhodoval bez nařízení jednání, aniž by k tomu obdržel jeho, byť pasivní, souhlas. Takové jednání bez přítomnosti stěžovatele pak mělo, dle názoru stěžovatele, zapříčinit neobeznámení soudu se skutečností, že se oženil s občankou ČR, která tak byla zkrácena na svých procesních právech, neboť v řízení nemohla vystupovat v postavení zúčastněné osoby. V závěru kasační stížnosti stěžovatel označil svou manželku jako osobu zúčastněnou na řízení a navrhl zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, vrácení věci k dalšímu řízení a přiznání odkladného účinku.

Žalovaný ve vyjádření k obsahu kasační stížnosti nejprve poukázal na vadu kasační stížnosti spočívající v absenci údaje o adrese pro doručování stěžovateli. Dále popřel její oprávněnost, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Trval na tom, že se žádostí zabýval svědomitě a individuálně, shromáždil podklady, s nimiž se stěžovatel mohl seznámit a vyjádřit se k nim, což však neučinil. Zdůraznil, že důvody uváděné stěžovatelem pro udělení azylu nelze podřadit pod zákonné důvody ve smyslu zákona o azylu. Navrhl odmítnutí, případně zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., rozšířené v doplnění kasační stížnosti o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d). Kasační stížnost je přípustná. Pokud žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti namítal vady podání spočívající v absenci údaje o adrese pro doručování, neshledal ji Nejvyšší správní soud s ohledem na doplnění tohoto údaje prohlášením ze 26. 10. 2006 (č. l. 45) natolik závažnou, aby vedla k odmítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zejména zjistil, že stěžovatel svou vlast opustil z důvodu obav a vydírání ze strany neznámých osob, označených jako mafie, které vymáhali peníze vypůjčené jeho otcem. Prodal byt, část dluhu splatil a protože již neměl prostředky k zaplacení zbývajících částky, rozhodl se Ukrajinu opustit. Při pohovoru pak stěžovatel upřesnil, že otec, s nímž se příliš nestýkal, je uvězněn, že mu bylo ze vyhrožováno a že na Ukrajině nemohl sehnat takovou práci, aby výdělek z ní pokryl zbytek dlužné částky, neboť údajní otcovi věřitelé nehodlali na vyrovnání dluhu

ve splátkách přistoupit. Pomoc státních orgánů nevyhledal. Vzhledem k tomu, že stěžovatel kromě uvedených potíží se soukromými osobami a potíží ekonomického charakteru neměl v zemi původu jiné problémy, konstatoval žalovaný, že stěžovatel neuvedl žádnou skutečnost, která by svědčila o tom, že by mohl být pronásledován z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a proto jeho žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. S ohledem na skutečnost, že žalovaný posoudil žádost stěžovatele jako nedůvodnou ve smyslu § 16 zákona o azylu, nehodnotil již pro nadbytečnost podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 13 a § 14 zákona o azylu a překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, neboť jejich aplikace se váže na aplikaci § 12. Žalovaný rovněž podotkl, že stěžovatel pobýval na území České republiky určitý čas bez platných dokladů, přičemž konstatoval, že snahu o legalizaci pobytu nelze podřadit pod důvody relevantní pro udělení azylu.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl v celém jeho rozsahu žalobou, v níž brojil zejména proti nesprávně posouzenému skutkovému stavu věci neopatřením si dostatečných podkladů pro rozhodnutí, nesvědomitému postupu žalovaného a proti tomu, že žalovaný nezohlednil fakt, že zemi původu opustil z důvodů tíživé osobní situace a požádal o ochranu v České republice, aby zde mohl bezpečně a důstojně žít. Současně požádal o přehodnocení stanoviska žalovaného zejména s ohledem na ustanovení § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud za této situace kasační stížností napadený rozsudek přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelností rozhodnutí spočívající mj. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze soudního spisu je zřejmé, že krajský soud vyzval stěžovatele ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. přípisem ze dne 28. 7. 2004 (č. l. 17), aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Soud upozornil stěžovatele na skutečnost, že jeho nevyjádření se bude soudem považováno za udělení souhlasu. Přípis byl doručen stěžovateli dne 23. 8. 2004, viz č. l. 16. Stěžovatel se přes poučení soudem o následcích své případné pasivity k přípisu soudu nevyjádřil, a proto neshledal Nejvyšší správní soud tuto námitku důvodnou.

Stěžovatel v návaznosti na svá tvrzení týkající se rozhodování soudu bez nařízení jednání vyslovil hypotézu, že v případě nařízení jednání by mohl soudu sdělit, že se oženil s občankou ČR, a označit ji za osobu zúčastněnou na řízení, která by tak mohla uplatňovat svá procesní práva v řízení před soudem. Měl za to, že jeho zákonná manželka byla tím, že nebylo nařízeno jednání, zkrácena na svých procesních právech. V doplnění kasační stížnosti ze dne 5. 12. 2006 stěžovatel navrhl, aby jeho manželka byla označena jako osoba zúčastněná na řízení o kasační stížnosti. Jak již bylo výše uvedeno, rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno dne 15. 12. 2004. Pokud Nejvyššímu správnímu soudu ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřisluší přihlížet ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nezbyvá než tento stěžovatelův návrh považovat za bezpředmětný. O návrhu E. P. ze dne 5. 12. 2006 pak rozhodl zdejší soud samostatným usnesením ze dne 25. 1. 2007, č. j. 6 Azs 248/2005 - 57, tak, že E. P. není osobou zúčastněnou na tomto řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelovu námitku, že se žalovaný nedostatečně zabýval jeho osobními a rodinnými poměry, a proto mu nebyl udělen azyl z humanitárních důvodů a nebyla naň vztažena překážka vycestování, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci

nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byla stěžovatelova žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná správně a v souladu se zákonem. Podle § 16 odst. 1 písm. g) bude žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná, pokud žadatel neuvádí žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by mohl být ve své vlasti vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu (tj. z důvodů jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů). Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Potíže, jimž se stěžovatel vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. obavy z důsledků nemožnosti splatit otcův dluh a nemožnost nalézt dostatečně lukrativní zaměstnání, nejsou okolnostmi svědčícími o tom, že by mohl být ve své vlasti pronásledován ve smyslu zákona o azylu a nejsou ani jevem státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným. Ze stěžovatelových vyjádření učiněných v průběhu řízení před žalovaným nevypluly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o byť i jen náznak potíží majících svůj původ v azylově relevantních důvodech. S ohledem na výše uvedené zde není prostor pro to, aby Nejvyšší správní soud považoval takový závěr krajského soudu za nepodložený.

K dalším stěžovatelovým námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že pokud v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odst. 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 7 Azs 138/2005-69, uveřejněný na www.nssoud.cz). Správní orgán rovněž není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona o azylu. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona o azylu obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování. Nejvyšší správní soud proto pochybení krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) neshledal.

Stěžovatelovy námitky vztahující k nesprávnému a povrchnímu posouzení rozhodnutí žalovaného ze strany soudu, nezajištění si dostatečných podkladů pro rozhodování ze strany žalovaného, jakož i jeho pouze formální spolupráci se stěžovatelem, lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu.

Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval. Přestože sám v žalobě zpochybnil úroveň a vypovídací hodnotu provedeného pohovoru, je nutno zohlednit, že podle záznamu o pohovoru byl žalovaným dotázán, zda jej k odchodu z vlasti vedly ještě jiné okolnosti, než dosud uvedené, a pokud odpověděl záporně a neučinil ani žádnou výhradu vůči tlumočení či obsahu pohovoru, pak žalovaný dostatečně zjistil všechny relevantní skutečnosti a nebylo třeba provádět další dokazování. To ostatně nenavrhol ani sám stěžovatel. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává. Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta částkou 2100 Kč za jeden úkon právní služby, a sice za doplnění kasační stížnosti ze dne 5. 12. 2006 (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f/, § 11 odst. 1 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění vyhlášky č. 276/2006 Sb. /dále jen „advokátní tarif“) a dále 1 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 2400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

